

НЕВЕРБАЛІЗОВАНЕ ВНУТРІШНЄ МОВЛЕННЯ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МІНІМАЛІСТИЧНІЙ ПРОЗІ КІНЦЯ XX – ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТЬ

Дегтярєва Є. О.

Київський національний лінгвістичний університет

У статті розкрито специфіку природи невербалізованого внутрішнього мовлення персонажів у французькій мінімалістичній прозі кінця XX – початку XXI століть. Дослідження виконане на матеріалі французьких мінімалістичних романів Ж. Ешноза та К. Гайї.

Ключові слова: невербалізоване внутрішнє мовлення, текстовий концепт, французький мінімалістичний роман.

The paper deals with the specifics of the nature of nonverbal internal speech of the characters in a French minimalist novel of the late XX – early XXI century. The research has been made on the basis of the French minimalist novels of J. Echenoz and C. Gailly.

Key words: nonverbal internal speech, concept, French minimalist novel.

Сучасні лінгвокогнітивні дослідження є таким механізмом пізнання художньої літератури, який робить можливим проникнення вглиб мовної свідомості автора художнього тексту, реконструювання фрагментів його концептуальної картини світу, визначення особливостей когнітивного стилю і моделювання всього концептуального простору його образної системи. Когнітивно-дискурсивний підхід уможливило поглиблене вивчення семантики художнього тексту як ментальної репрезентації дійсності і мовних явищ. Однією з форм відображення мовленнєво-розумової діяльності мовця у творі є внутрішнє мовлення (далі – ВМ).

У французьких мінімалістичних романах кінця XX – початку XXI століть цікавим способом передачі ВМ персонажів є невербалізоване внутрішнє мовлення (далі – НВМ). Будучи одним із способів формування суб'єктно-мовленнєвого плану головного актанта оповіді, НВМ представляє опосередковано перебіг думки персонажа, яка ускладнюється його переживаннями, значною кількістю асоціацій і перцепцій, що виникають у процесі когнітивно-комунікативної діяльності персонажа як основної мовної особистості та свідомості [2, с. 176].

Незважаючи на наявність лінгвістичних та літературознавчих розвідок, спрямованих на вивчення НВМ у художньому тексті [1; 3; 4; 5], досі не розкрито залишається його специфіка у французьких мінімалістичних романах кінця XX – початку XXI століть. Вибір матеріалу дослідження – романів французьких письменників-мінімалістів кінця XX – початку XXI століть – обґрунтовується тим, що їх творчість є малодоступною широкому читачеві в Україні у зв'язку з майже повною відсутністю перекладених текстів. Завдання статті полягає в розкритті специфіки природи НВМ як однієї з форм репрезентації ВМ персонажів у французькій мінімалістичній прозі кінця XX – початку XXI століть.

НВМ є мовленням персонажа, яке художньо трансформується автором і відтворюється оповідачем у межах оповідного простору тексту [3, с. 148]. НВМ формується невластне-прямим мовленням (далі – НПМ) із перевагою голосу оповідача, який, зазираючи у свідомість героя, не “зливається” з ним у єдиного актанта оповіді. НВМ представляє думки персонажа в поєднанні та переплетінні з його почуттями та відчуттями.

НВМ поєднує в собі елементи зовнішнього та внутрішнього досвіду, що забезпечують одночасну передачу кількох різномірних повідомлень, та сенсорні реакції персонажів з їх думками, що є підґрунтям для концептоутворення.

Маючи своїм підґрунтям перцепції, НВМ являє собою синестетичні комплекси, де одне відчуття виникає під впливом неспецифічного для нього подразника іншого [4, с. 539]. Хоча синестезія передусім є явищем психології, вона широко застосовується у французьких

мінімалістичних романах кінця XX – початку XXI століть. Сприяючи опануванню в конкретно-чуттєвій формі закодованого в об'єкті сприйняття значення, синестезія є невід'ємним компонентом художнього (образного, невербального) мислення [2, с. 76] і формує художній образ [6, с. 257]. Процес синестезії – це віддзеркалення у свідомості людини взаємозв'язків різномодальних характеристик предметів і явищ дійсності, тобто тих їхніх властивостей, що беруть участь безпосередньо в самому акті перцепції (сприйняття реальності), здійснюваному через комплекс різнорідних сенсорних систем – зір, слух, нюх, дотик, смак.

Наведемо приклад нюхо-зорової синестезії: *C'est quand même autre chose, l'air qu'on respire dans une zone industrielle au bord de la mer. Simon inhala le vent marin durant toute la traversée du parking de l'usine. Il dut bientôt s'enfermer dans une voiture, celle de l'ingénieur, modèle moyen. Le plus vendu en France, par le constructeur qui employait Suzanne, difficile de se dépayser. C'était même la même que celle de Suzanne, sa voiture de service, d'une couleur différente mais la même, le même modèle. Simon eut une pensée pour elle. Ce serait quand même bien si elle pouvait me rejoindre ici, rêva-t-il, on profiterait de la mer. Ça sentait le bébé à l'intérieur de la voiture de l'ingénieur. Simon se retourna. Arrimé au dossier de la banquette arrière, un siège de bébé. Votre femme doit vous attendre avec l'enfant, dit-il. Je l'ai prévue que je rentrerai tard, dit l'ingénieur, je lui ai dit que je dînais avec vous. Elle vous a cru? dit Simon. Bien sûr, dit l'ingénieur, elle a confiance en moi. Tant mieux, tant mieux, pensa Simon. Pourvu que ça dure, ajouta-t-il à cette pensée, puis demanda: Fille ou garçon? Fille, dit l'ingénieur, je préfère les filles. Ça tombe bien, pensa Simon. Moi aussi, dit-il. Si mon fils m'entendait, pensa-t-il, il m'en voudrait. Il se rappela le jour où de retour de tournée il eut enfin l'occasion de le conduire à l'école maternelle. Il se rappelait le poids léger du petit sur ses épaules, et son odeur. Les enfants sentent bon, dit-il. Pas toujours, répliqua l'ingénieur dans un éclat de rire. Cette ambiance de pouponnière automobile réchauffa le cœur de Simon. Il revit Suzanne toute jeune épuisée par la mise au monde. Prends bien soin de mon fils, lui avait-il dit avant de repartir sur les routes (11, 20–21).*

Фрагмент ілюструє поєднання нюхового сприйняття (*l'air qu'on respire dans une zone industrielle au bord de la mer; Simon inhala le vent marin; Ça sentait le bébé*), зорового сприйняття (*C'était même la même que celle de Suzanne, sa voiture de service, d'une couleur différente mais la même, le même modèle; Simon se retourna. Arrimé au dossier de la banquette arrière, un siège de bébé*), думок героя (*Il dut bientôt s'enfermer dans une voiture, celle de l'ingénieur; Simon eut une pensée pour elle; Ce serait quand même bien si elle pouvait me rejoindre ici, rêva-t-il, on profiterait de la mer; Tant mieux, tant mieux, pensa Simon. Pourvu que ça dure, ajouta-t-il à cette pensée; Ça tombe bien, pensa Simon; Si mon fils m'entendait, pensa-t-il, il m'en voudrait*), спогадів (*Il se rappela le jour où de retour de tournée il eut enfin l'occasion de le conduire à l'école maternelle. Il se rappelait le poids léger du petit sur ses épaules, et son odeur; Il revit Suzanne toute jeune épuisée par la mise au monde*) та відчуттів (*Cette ambiance de pouponnière automobile réchauffa le cœur de Simon*). Вдихаючи морський вітер, Сімон почувався вільним, що зумовлює розгортання ТК СВОБОДА. Тоді як обмежений простір машини інженера нагадує йому про таку ж саму машину дружини і опосередковує ТК ОБМЕЖЕНА СВОБОДА. Прислівник *enfin* adv., ужитий у спогадах про сина, вказує на те, що в героя постійно не вистачало часу на дитину, що імплікує ТК ПРОВИНА.

Механізм формування вищезазначених ТК у НВМ може бути представлений таким “ланцюгом”: ЗАПАХ > ДУМКА > ЗОРОВИЙ ОБРАЗ > ДУМКА > ЗАПАХ > ЗОРОВИЙ ОБРАЗ > ДУМКА > СПОГАДИ > ВІДЧУТТЯ > СПОГАДИ, тобто має сенсорно-ментальний характер. Цей зразок НВМ є одночасно феноменом як пост-вербалізації, так і попередньої вербалізації [5, с. 89], та єднає моменти розмови персонажів.

Проілюструємо слухо-зорову синестезію: *En poussant la deuxième porte il avait retrouvé le son, la lumière, l'ambiance du club, le beau son du trio, la lumière rouge, l'odeur du jazz, s'en était*

rempli les poumons comme d'une lente et longue inspiration toxique. [...] Un peu ivre, au passage il captait des visages qu'il avait envie d'aimer, son coeur avait recommencé d'aimer et il avait envie d'aimer tout le monde et de dire à tout le monde que Debbie l'aimait et qu'il aimait Debbie. N'osait pas la regarder. Savait qu'elle le regardait. N'en fut capable qu'une fois planté devant elle. Ce visage lui plaisait au-delà de toute séduction ordinaire mais il était encore très loin de comprendre pourquoi. Elle semblait si contente de le revoir. Ce qui se passait en lui de révélation amoureuse se passait peut-être aussi en elle, va savoir (11, 62–64).

НВМ героя має місце, коли він повертається у клуб з вулиці. Сімон сприймає звук (*il avait retrouvé le son; le beau son du trio*), зорові образи (*il avait retrouvé la lumière; la lumière rouge; il captait des visages*), відчуває атмосферу (*il avait retrouvé l'ambiance du club*), його переповнюють почуття (*il captait des visages qu'il avait envie d'aimer, son coeur avait recommencé d'aimer et il avait envie d'aimer tout le monde et de dire à tout le monde que Debbie l'aimait et qu'il aimait Debbie. N'osait pas la regarder*). Метафора *l'odeur du jazz* та порівняння *s'en était rempli les poumons comme d'une lente et longue inspiration toxique* репрезентують ментальне опрацювання сенсорних відчуттів.

Концептуального значення в наведеному фрагменті набуває прикметник, який позначає колір світла у клубі *rouge* adj. За словниковою статтею “Dictionnaire des Symboles”, червоний, асоціюючись з кров'ю, символізує пристрасть, палкість [7, с. 831–833], які у просторі французьких мінімалістичних романів кінця XIX – початку XX століть набувають імпліцитного вираження у ТК ПРИСТРАСТЬ. У творі червоний має конотацію недозволеного та імплікує ТК ОБМЕЖЕНА СВОБОДА. Герой покинув музику, хоча вона є його справжньою пристрастю, відчуваючи токсичний “запах” джазу (*l'odeur du jazz, s'en était rempli les poumons comme d'une lente et longue inspiration toxique*), він п'яніє (*Un peu ivre*) одночасно від музики, алкоголю і кохання. Але він одружений, почуття до Деббі є також забороненим (*N'osait pas la regarder*), і він розуміє це, ще не усвідомлюючи до кінця природу своїх відчуттів (*Ce visage lui plaisait au-delà de toute séduction ordinaire mais il était encore très loin de comprendre pourquoi*). Слухові сприйняття в поєднанні із зоровими образами розгортають ТК ВІДРОДЖЕННЯ, адже Сімон знов відчув смак життя завдяки музиці і коханню.

Наступний приклад НВМ ілюструє слухо-дотикову синестезію, яка переходить у внутрішній діалог (далі – ВД) персонажа: *Bien sûr, mon petit Simon chéri, répondit Debbie avec un baiser pour le faire patienter. Un grand coup de bonheur dans la poitrine le renversa sur le canapé. De peur que l'instant passe il n'osait plus penser. Comme on retient son souffle, il retenait sa pensée. Quand ce ne fut plus possible, sinon le cerveau étouffe, quand sa conscience asphyxiée lui rappela qu'il devait téléphoner, il protesta, engueula sa conscience: Oui, oui, dit-il, je sais, je sais, inutile de me le rappeler* (11, 154). Слухове сприйняття ніжних слів Деббі (*mon petit Simon chéri, répondit Debbie*) та дотикове відчуття від її поцілунку (*répondit Debbie avec un baiser*) породжують внутрішнє відчуття щастя головного героя (*Un grand coup de bonheur dans la poitrine le renversa*). Порівняння *Comme on retient son souffle, il retenait sa pensée* розгортає ТК ЩАСТЯ: Сімон не хоче ні про що думати, а бажає перебувати в цьому стані щастя якомога довше. Метафора *sinon le cerveau étouffe, quand sa conscience asphyxiée lui rappela qu'il devait téléphoner* опосередковує ТК РЕАЛЬНІСТЬ. Далі має місце ВД героя, в якому Сімон сперечається зі своєю совістю, яка йому нагадує, що він має зателефонувати дружині. Лексичні повтори *Oui, oui* та *je sais, je sais* ілюструють ТК ОБМЕЖЕНА СВОБОДА і ТК ПРОВИНА, відбувається повернення Сімона в реальність. Він усвідомлює, що повинен думати про дружину, але думає лише про Деббі і через це відчуває себе винним.

Нюхо-слухо-зорова синестезія проілюстрована таким прикладом, де НВМ є феноменом пост-вербалізації: *Tu ne veux pas y goûter? dit Debbie. Elle mangeait en se promenant, s'arrêta derrière lui. Non, dit-il, merci, je n'ai pas faim, juste un verre de vin. A ce moment précis, était-ce*

l'odeur de l'omelette, la voix de Debbie derrière lui, la beauté du piano, le charme de cette mélodie, la lumière dans la pièce, sans doute toutes ces choses réunies, Simon pensa qu'il ne rentrerait plus jamais chez lui (ibid., 151). Нюхові (*l'odeur de l'omelette*) і слухові відчуття (*la voix de Debbie derrière lui; le charme de cette mélodie*) та зорові перцепції (*la beauté du piano; la lumière dans la pièce*) викликали думку Сімона про те, що він більше ніколи не повернеться до дружини. Подвійне заперечення *ne ... plus jamais* указує на остаточність прийнятого рішення героя. Вищенаведений фрагмент імплікує ТК СВОБОДА.

Зоро-слухо-дотикову синестезію можна проілюструвати таким прикладом НВМ: *Simon manqua s'évanouir en entrant dans la pièce nue. Il faisait noir. Les néons s'allumèrent. [...] Un tel silence. Les néons grésillaient. Simon flanqua une nouvelle fois. Debbie lui broya la main dans la sienne. La douleur le redressa. Il se pencha. Ma petite Suzie, dit-il. Il appuya ses lèvres sur le front froid puis recula vaguement terrorisé* (11, 170). Зорові (*la pièce nue; Il faisait noir. Les néons s'allumèrent*) і слухові перцепції (*Un tel silence. Les néons grésillaient*), дотикові сприйняття (*Debbie lui broya la main dans la sienne. La douleur le redressa; Il appuya ses lèvres sur le front froid*) та відчуття (*Simon manqua s'évanouir; Simon flanqua*) у поєднанні з думкою персонажа (*vaguement terrorisé*) імплікують ТК СТРАХ. Семантичне навантаження іменника *silence* п. м. та прикметників *nue* adj., *noir* adj., *froid* adj., *terrorisé* adj. зумовлює розгортання ТК СМЕРТЬ. Вищезазначені ТК формуються в такій послідовності: ВІДЧУТТЯ > ЗОРОВЕ СПРИЙНЯТТЯ > ЗВУК > ВІДЧУТТЯ > ДОТИК > ВІДЧУТТЯ > РУХ > ДУМКА.

Проілюструємо смако-зоро-дотикову синестезію: [...] *une faiblesse générale l'envahit comme si toutes les parties de son corps manquaient subitement d'air. Un poids de cinq cents kilos parut s'abattre alors sur ses épaules, son crâne et sa poitrine en même temps. Un goût de métal acide et de poussière sèche envahissait sa bouche, investissait son front, sa gorge, sa nuque, en provoquant, violent hoquet, nausée profonde. Il était impossible de réagir en quoi que ce fût, ses poignets semblant enserrés par des menottes et son esprit saturé par une sensation d'étouffement, d'extrême angoisse et de mort imminente. Une douleur lui déchira la poitrine, vrillant de la gorge au pubis, du nombril aux épaules en irradiant son bras et sa jambe gauches et il se vit tomber du canapé, il vit le sol se rapprocher à toute vitesse de lui, quoique en même temps au ralenti. Ensuite, une fois couché par terre d'abord il n'était plus possible de bouger, puis ayant perdu l'équilibre il perdit connaissance – combien de temps, impossible de savoir mais juste après s'être un instant remémoré ce dont l'avait prévenu Feldman quant à l'effet des températures extrêmes sur les sujets coronariens. D'ailleurs il reprit bientôt ses esprits, même s'il lui était actuellement impossible d'articuler un mot: ce n'était pas le noir qui envahissait l'écran comme un téléviseur qu'on ferme non, son champs visuel continua de fonctionner comme enregistre encore une caméra versée par terre après la mort subite de son opérateur, et qui filme en plan fixe ce qui lui tombe sous l'objectif: un angle de mur et de parquet, une plinthe mal cadrée, un élément de tuyauterie, une bavure de colle à l'orée de la moquette. Il voulut se relever mais s'écroula plus lourdement encore en essayant. D'autres personnes que la jeune femme en noir devaient avoir accouru car il sentit qu'on se penchait sur lui, qu'on lui enlevait sa veste et qu'on l'étendait sur le dos [...] (9, 143–144).*

Поєднання смакових (*Un goût de métal acide et de poussière sèche envahissait sa bouche; investissait sa gorge*), зорових (*il se vit tomber du canapé, il vit le sol se rapprocher à toute vitesse de lui, quoique en même temps au ralenti; son champs visuel continua de fonctionner: un angle de mur et de parquet, une plinthe mal cadrée, un élément de tuyauterie, une bavure de colle à l'orée de la moquette*), тактильних (*il sentit qu'on se penchait sur lui, qu'on lui enlevait sa veste et qu'on l'étendait sur le dos*) перцепцій з відчуттями (*une faiblesse générale l'envahit comme si toutes les parties de son corps manquaient subitement d'air. Un poids de cinq cents kilos parut s'abattre alors sur ses épaules, son crâne et sa poitrine en même temps; Un goût de poussière sèche investissait son front, sa nuque, en provoquant, violent hoquet, nausée profonde; ses poignets semblant enserrés*

par des menottes; Une douleur lui déchira la poitrine, vrillant de la gorge au pubis, du nombril aux épaules en irradiant son bras et sa jambe gauches), думками (*son esprit saturé par une sensation d'étouffement, d'extrême angoisse et de mort imminente*) і спогадами (*après s'être un instant remémoré ce dont l'avait prévenu Feldman quant à l'effet des températures extrêmes sur les sujets coronariens*) розгортає НВМ персонажа в момент серцевого нападу.

Концентрація семантичних одиниць з негативною конотацією: *faiblesse* n. f., *manquer* v. t., *s'abattre* v. pr., *en provoquant violent hoquet, nausée* n. f., *enserrés par des menottes, étouffement* n. m., *extrême angoisse, douleur* n. f., *déchirer* v. t., *il n'était plus possible, températures extrêmes, mal adv., s'écrouler* v. pr., *plus lourdement encore*, двічі вжиті *envahir* v. t., *mort* n. f., *perdre* v. t., *noir* n. m., тричі вжите *impossible* adj. набувають концептуального навантаження і опосередковують ТК СТРАХ. Метонімія у складі метафоричного порівняння *une faiblesse générale l'envahit comme si toutes les parties de son corps manquaient subitement d'air*; метафори *un poids de cinq cents kilos parut s'abattre alors sur ses épaules, son crâne et sa poitrine en même temps; un goût de métal acide et de poussière sèche envahissait sa bouche, investissait son front, sa gorge, sa nuque; ses poignets semblant enserrés par des menottes; une douleur lui déchira la poitrine, vrillant de la gorge au pubis, du nombril aux épaules* та ампліфікація *s'écroula plus lourdement encore* надають уривку експресивності. Герой боїться померти (*son esprit saturé par une sensation d'étouffement, d'extrême angoisse et de mort imminente*), але протиставлення з подвійним запереченням *ce n'était pas le noir qui envahissait l'écran comme un téléviseur qu'on ferme, non, son champs visuel continua de fonctionner comme enregistre encore une caméra versée par terre après la mort subite de son opérateur, et qui filme en plan fixe ce qui lui tombe sous l'objectif* імплікує ТК НАДІЯ.

Наведемо приклад зоро-нюхо-смакової синестезії: *Tout ça avait un certain goût de liberté. Tout ça c'est-à-dire être ailleurs. Dans une autre odeur. A une autre heure. Dans un lieu nouveau qui occupe les yeux. Les fenêtres n'ont pas le même ciel. Le thé la même saveur. Se gaver de croissants au beurre. Se dire ça faisait longtemps. Se sentir content* (11, 92). НВМ персонажа розгортається через концентрацію таких лексичних одиниць: *même* у заперечній формі, *ailleurs, autre, nouveau*. За словниковими значеннями вони визначаються таким чином: *même* adj. “marque la similitude, l'identité totale” [8, с. 635]; *ailleurs* adv. “en un autre lieu” [ibid., p. 26]; *autre* adj. “qui n'est pas semblable; différent, distinct” [ibid., p. 83]; *nouveau* adj. “qui existe, qui est connu depuis peu” [ibid., p. 695]. Виходячи з їх семантики, а також урахуовуючи перцептивний характер відчуттів, що впливає зі словникових значень іменників *goût* n. m. – “celui des cinq sens par lequel on perçoit les saveurs” [ibid., p. 475], *odeur* n. f. – “émanation transmise par un fluide (air, eau) et perçue par l'appareil olfactif” [ibid., p. 704], *saveur* n. f. – “sensation produite par certains corps sur l'organe du goût” [ibid, p. 919], можна стверджувати, що у НВМ поєднуються зорові (*un lieu nouveau qui occupe les yeux. Les fenêtres n'ont pas le même ciel*), нюхові (*une autre odeur*), смакові (*Le thé la même saveur*) сприйняття та відчуття (*Tout ça avait un certain goût de liberté; Se sentir content*), які ілюструють ТК ЗМІНА В ЖИТТІ.

Взаємодію чотирьох каналів перцепції відображає зоро-слухо-нюхо-дотикова синестезія, яка є вставкою у ВД героя: *Regarde devant toi. Où tu mets les pieds. Respire. Avance. Peux plus. Plus de forces. Plus de souffle. Avance quand même. Tu es presque arrivé. Fais un effort. Oui, encore un. Un petit. Courage. Tu n'as qu'à finir de monter le chemin. Large chemin. Sorte d'allée. Une voiture peut s'y engager. Sol jaune et brun. Terre et sable. Saupoudré d'aiguilles brûlées qui craquent sous les pieds. Et tout ça sent bon la résine. Les bonbons pour la gorge. Le bon temps où j'avais seulement la gorge irritée. Il trébucha sur une racine rasante. Le chemin en est infesté. Finis de monter ça et ouvre la villa. Lucie savait que tu arrivais. Elle n'a pas fermé les volets. Juste les fenêtres et verrouillé les portes. Ensuite tu pourras t'allonger où tu voudras. Sur la terrasse. Pourquoi pas. Ou dans ta chambre. Ou dans le salon sur le sofa. Ou sur le divan sous la baie.*

Tu as le choix (10, 56). Наведений фрагмент передає зорові (*Large chemin. Sorte d'allée; Sol jaune et brun; Terre et sable. Saupoudré d'aiguilles brûlées; une racine rasante. Le chemin en est infesté.*), слухові (*aiguilles brûlées qui craquent*), одоративні (*tout ça sent bon la résine. Les bonbons pour la gorge*), тактильні (*Il trébucha sur une racine*) перцепції героя разом із його спогадами (*Le bon temps où j'avais seulement la gorge irritée*). У такий спосіб у НВМ персонажа розгортається ТК СУМ, дорога до вілли викликає у смертельно хворого Поля спогади про минуле життя, коли "його турбувало лише горло" (*j'avais seulement la gorge irritée*). Через синестезію колірних, слухових, нюхових і тактильних відчуттів автор передає емоційний стан героя.

Отже, синестезія є системним механізмом, в основі якого міститься процес емоційного узагальнення, що проявляється на семантичному рівні у спільності емоційно-оцінних властивостей об'єктів різної модальності. Вона забезпечує зв'язок між відчуттями різних модальностей, дозволяє інваріатно сприймати різні об'єкти і на основі сприйняття однієї модальності реконструювати цілісний образ.

Як демонструє проаналізований матеріал, у НВМ власне думки героїв не передаються вербально в їх прямому мовленні, вони імплікуються за рахунок відтворення емоційно-перцептивної площини актантів, яка є підґрунтям у пізнанні ментальних операцій, що відбуваються у свідомості персонажів. Поєднання сенсорних відчуттів героїв французьких мінімалістичних романів з їх думками слугує основою для концептоутворення у НВМ як одній із форм представлення ВМ у художньому тексті. Перспективи подальших досліджень полягають в інтеграції когнітивного і наративного планів при комплексному підході до вивчення НВМ у французькій мінімалістичній прозі кінця ХХ – початку ХХІ століть.

Література

1. Буцикіна Н. Є. Лінгвокогнітивний та комунікативний аспекти внутрішнього мовлення персонажів (на матеріалі художньої прози Ф. Моріака) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.05 / Буцикіна Надія Євгенівна. – К., 2004. – 256 с.
2. Пономарёва Е. Ю. Лингвокогнитивные модели концептуальной оппозиции "тепло-холод" на примере синестизии цвета и эмоции (на материале глав из романа Д. Г. Лоуренса "Сыновья и любовники") / Е. Ю. Пономарёва // Вестник Тюменского государственного университета. – Тюмень, 2013. – № 1. – С. 76–84.
3. Савчук Р. І. Оповідний простір художньої прози Ф. Саган : лінгвокогнітивний та комунікативний аспекти: дис. ... канд. філол. наук : 10.02.05 / Савчук Руслана Іванівна. – К., 2009. – 295 с.
4. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: [підручник] / Олена Олександрівна Селіванова. – Полтава : Довкілля–К, 2008. – 712 с.
5. Rabatel A. Les représentations de la parole intérieure: monologue intérieur, discours direct et indirect libres, point de vue / A. Rabatel // La parole intérieure. Langue française. – 2001. – № 132. – P. 72–95.

Довідники

6. Эстетика : словарь / [под общ. ред А. А. Беляева и др.]. – М. : Политиздат, 1989. – 447 с.
7. Chevalier J. Dictionnaire des Symboles / J. Chevalier, A. Gheerbrant. – P. : Editions Robert Laffont / Jupiter, 2002. – 1060 p.
8. Le petit Larousse illustré: chronologie universelle. – P. : LAROUSSE, 2008. – 1812 p.

Джерела ілюстративного матеріалу

9. Echenoz J. Je m'en vais / Jean Echenoz. – P. : Editions de Minuit, 2001. – 256 p.
10. Gailly C. Dernier amour / Christian Gailly. – P. : Editions de Minuit, 2013. – 128 p.
11. Gailly C. Un soir au club / Christian Gailly. – P. : Editions de Minuit, 2004. – 173 p.